

Александр

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації
з післядипломною підготовкою

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП У ФАРМАЦІЮ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація»

Освітньо-професійна програма: «Фармація, промислова фармація»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фармація, промислова фармація» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол №10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

д.фарм.н., проф. Ліана УНГУРЯН

к.фарм.н., доц. Оксана БЄЛЯЄВА

к.фарм.н., Ірина ВИШНИЦЬКА

ст. викл. Христина ВОЛОЩУК

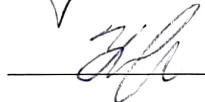
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою
Протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Оксана БЄЛЯЄВА

Погоджено із гарантом ОПП

Ліана УНГУРЯН

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з фармацевтичних дисциплін

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії
з фармацевтичних дисциплін ОНМедУ

Наталія ФІЗОР

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Денна та заочна форма навчання Обов'язкова дисципліна
Кредитів: 3,0		Рік підготовки: 1
Годин: 90	Спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»	Семестри I
Змістових модулів: 3	Спеціалізація 226.01 «Фармація»	Лекції (денна -10 год, заочна-4 год)
		Семінарські (0 год)
		Практичні (денна -40 год, заочна- 4 год)
		Лабораторні (0 год)
		Самостійна робота (денна -40 год, заочна - 112 год) у т.ч. індивідуальні завдання (денна -0 год, заочна - 0 год)
	Рівень вищої освіти <u>другий</u> (магістерський)	Форма підсумкового контролю – залік

1. Мета та завдання освітньої компоненти, компетентності, програмні результати навчання

Мета: формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ та важливих базових професійних навичок щодо організації забезпечення лікарськими засобами населення.

Завдання:

- Формувати у здобувачів вищої освіти історичне мислення, наукове уявлення про взаємозв'язок природознавчих та спеціальних дисциплін, знання історичних витоків фармації;
- Ознайомити здобувачів вищої освіти з організацією роботи аптеки, завданнями та функціями аптеки, її організаційною структурою, загальними принципами забезпечення лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту населення й закладів охорони здоров'я;
- Ознайомити здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими та законодавчими актами України, вимогами належної аптечної практики (нап) до виготовлення лз в умовах аптек, основними завданнями та функціями аптечних закладів, охороною праці та технікою безпеки фармацевтичних працівників,
- Набути умінь з дозування, фасування та пакування лікарських засобів в аптечній практиці та ознайомлення здобувачів вищої освіти з робочими місцями й обладнанням виробничого відділу аптеки;
- Підвищити загальнокультурний рівень сучасного молодого спеціаліста, виховання гордості та відчуття необхідності фармацевтичної спеціальності.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

- **загальних (ЗК):**

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК06. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- **фахових (ФК):**

ФК02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проектів у сфері фармації.

ФК04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК07. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК08. Здатність здійснювати консультування щодо рецептурних та безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації лікарських засобів природного та синтетичного походження шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних і хімічних особливостей, показань/протипоказань до застосування керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого.

ФК12. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів природного та синтетичного походження та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК13. Здатність організовувати діяльність аптеки із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту й впроваджувати в них відповідні системи звітності й обліку, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство з урахуванням вимог фармацевтичного законодавства.

ФК16. Здатність організовувати та здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських засобів у різних лікарських формах за рецептами лікарів і вимогами(замовленнями) лікувально-профілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

Програмні результати навчання для освітньої компоненти (ПРН):

ПРН03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблемі задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

ПРН11. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів природного та синтетичного походження різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних особливостей та виду лікарської форми. Рекомендувати споживачам лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.

ПРН15. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість та споживчі характеристики лікарських засобів природного та синтетичного походження та інших товарів аптечного асортименту, організувати їх зберігання відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP).

ПРН25. Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.

ПРН32. Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати та використовувати її у професійній діяльності.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти повинен:

- **знати:**

- методи застосування інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності,
- накази МОЗ України про організацію зберігання в аптечних закладах різних груп лікарських засобів та медичних виробів,
- загальні вимоги до зберігання лікарських засобів в аптеках,

- методи внутрішньоаптечного контролю,
 - основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.
- вміти :**
- Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
 - Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійсненні професійної діяльності.
 - Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.
 - Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.
 - Аналізувати інформацію, отриману в результаті наукових досліджень, узагальнювати, систематизувати та використовувати її у професійній діяльності.
 - Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань.
 - Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки.
 - Здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту.
 - Здійснювати адміністративне діловодство
 - Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.
 - Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.
 - Обирати раціональну технологію виготовлення лікарські засоби у різних лікарських формах за рецептами лікарів і замовленнями лікувальних закладів, оформлювати їх до відпуску.
 - Забезпечувати контроль якості лікарських засобів та документувати його результати.

1. Зміст освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти розвитку медицини і фармації від стародавнього світу до сьогодення.

Тема №1. Історія розвитку стародавньої фармації. Значення історії фармації як дисципліни. Емблема медицини. Медицина і фармація в рабовласницьких державах Стародавнього Сходу. Медицина Давнього Єгипту. Медицина і лікознавство Стародавньої Індії. Медицина Китаю. Медицина античної Греції, медичні школи. Життєдіяльність найвидатнішого лікаря старовини Гіппократа. Медицина в Стародавньому Римі. Учення Асклепіада, роботи Галена.

Тема №2. Історія фармації в епоху середньовіччя. Розвиток алхімії в країнах Сходу. Медицина і фармація її Арабських Халіфатах. Видатні арабські вчені. Життєдіяльність найвидатнішого лікаря середньовіччя - Авіценни. Медицина і фармація в Західній Європі в період раннього середньовіччя, V-X століття. Розвиток фармації в період «класичного» середньовіччя XI-XV століття. Салернська школа. Європейські університети. Медицина і фармація в Західній Європі в період пізнього середньовіччя (епохи Відродження). Основоположник ятрохімії Парацельс.

Тема №3. Тема 3. Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до кінця XX століття. Становлення Київської держави і надання лікарської й медичної допомоги в Київській Русі. Напрями розвитку медицини в Київській Русі. Фармація й медицина України XIV-XVII ст. Відкриття перших аптек і медичних шкіл. Функції, роль і значення Аптекарського наказу. Початок правління царя Петра I, його реформи в галузі охорони здоров'я. Лікарське обслуговування в Україні в першій половині XVIII століття. Відкриття вільних аптек, перспективи розвитку аптечної мережі. Розвиток охорони здоров'я України в другій половині XVIII століття. «Аптекарський Статут», його значення для подальшого розвитку фармації в Російській імперії. Надання лікарської допомоги на Галичині. Реформи в галузі фармації в кінці XIX століття. І з'їзд фармацевтів Галичини, його значення в розвитку фармації.

Тема №4. Фармація на сучасному етапі розвитку охорони здоров'я. Тенденції розвитку світового фармацевтичного ринку. Охорона здоров'я і фармація в США. Охорона здоров'я і фармація в Німеччині. Фармація в Австрії. Фармація в Данії. Фармація у Великобританії. Охорона здоров'я і фармація Австралії. Фармація в Канаді. Фармація в Словенії.

Тема №5. Фармацевтична освіта в Україні. Розвиток фармацевтичної науки на межі XIX-XX століть. Підготовка фармацевтичних кадрів на теренах сучасної України. Історія становлення підготовки фармацевтичних кадрів. Підготовка фармацевтичних кадрів у незалежній Україні. Національний фармацевтичний університет. Історія, етапи розвитку і напрями діяльності. Фармацевтичний факультет Одеського національного медичного університету.

Змістовий модуль 2 . Організація фармацевтичного забезпечення населення: організація роботи аптеки, контроль якості лікарських засобів в аптечному закладі.

Тема 6. Аптека – заклад охорони здоров'я. Загальне ознайомлення з аптекою. Основні завдання і функції аптеки. Організаційна структура аптеки. Номенклатура посад персоналу аптеки. Склад і призначення аптечних приміщень. Зовнішнє оформлення аптечних установ. Законодавчі та нормативні акти, що регулюють санітарно-протиепідемічний режим аптек. Вивчення санітарного стану аптеки (прибирання приміщень, миття аптечного посуду). Санітарно-просвітня робота серед населення.

Тема №7. Основи організації фармацевтичної інформації. Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації. Характеристика документальних та електронних джерел наукової інформації. Методика пошуку фармацевтичної інформації. Аналітико-синтетична обробка фармацевтичної інформації. Класифікація бібліотечних каталогів. Інформаційно-пошукові системи. Довідково-інформаційні фонди. Принципи вивчення потреби у фармацевтичній інформації. Форми і методи поширення інформації про лікарські засоби. Центри (відділи) інформації фармацевтичних підприємств. Основи організації фармацевтичної інформації в аптеці.

Тема №8. Реклама у фармацевтичній галузі. Регулювання рекламної інформації законодавством України. Ефективні методи впливу на вибір відвідувачів аптек.

Тема №9. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску лікарських засобів.

Рецепт, функції рецепту. Види рецептів. Форми рецептурних бланків; структура, основні реквізити. Соціальне значення безоплатного і пільгового відпуску лікарських засобів та виробів медичного призначення. Завдання та функції відділу безрецептурного відпуску лікарських засобів. Фармацевтична опіка – протоколи, спілкування з відвідувачами аптек. Відповідальне самолікування. ОТС-препарати.

Тема №10. Організація роботи аптеки з товарними запасами. Функції відділу запасів в аптеці. Штат відділу запасів. Функції завідуючого відділом запасів. Організація зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту. Устаткування і оснащення приміщень відділу запасів.

Тема №11. Автоматизація роботи аптеки. Завдання автоматизації роботи аптеки. Категорії комп'ютерних програм. Основні комп'ютерні програми, що використовуються в роботі аптеки. Комп'ютеризація робочих місць персоналу аптеки.

Змістовий модуль 3 . Система управління охороною праці у закладах фармації. Безпека праці та виробнича санітарія у закладах фармації. Пожежна безпека в закладах фармації.

Тема №12. Належна Аптечна Практика: стандарти якості аптечних послуг.

Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг (Спільна настанова МФФ/ВООЗ). Встановлення стандартів належної аптечної практики. Головні ролі фармацевтів у суспільстві.

Тема №13. Організація виготовлення і контролю якості лікарських засобів, та інших товарів аптечного асортименту. Організація виготовлення екстемпоральних лікарських засобів.

Внутрішньоаптечний контроль якості екстемпоральних ліків. Організація вхідного контролю ЛЗ та товарів аптечного асортименту. Обов'язки уповноваженої особи, яка проводить вхідний контроль якості ліків.

Тема № 14. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску лікарських засобів.
Дозування за масою: види вагив, метрологічні властивості вагив. Правила зважування на технічних і ручних вагах. Дозування за об'ємом. Дозування за краплями. Засоби механізації в технології твердих, рідких, м'яких лікарських засобів. Пакування і оформлення до відпуску твердих лікарських засобів. Пакування і оформлення до відпуску рідких лікарських засобів. Пакування і оформлення до відпуску м'яких лікарських засобів.

4. Структура освітньої компоненти
1.1 Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабора торні	СРЗ
Змістовий модуль 1. Історичні аспекти розвитку медицини і фармації відстародавнього світу до сьогодення.						
Тема 1. Історія розвитку стародавньої фармації.	6	2	-	2	-	2
Тема 2. Історія фармації в епоху середньовіччя.	4		-	2	-	2
Тема 3. Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до кінця ХХ століття.	6		-	4	-	2
Тема 4. Фармація на сучасному етапі розвитку охорони здоров'я	6		-	4	-	2
Тема 5. Фармацевтична освіта в Україні.	6		-	4	-	2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	28	2	-	16	-	10
Змістовий модуль 2. Організація фармацевтичного забезпечення населення: організація роботи аптеки, контроль якості лікарських засобів в аптечному закладі.						
Тема 6. Аптека – заклад охорони здоров'я.	8	2	-	4	-	2
Тема 7. Основи організації фармацевтичної інформації.	8	2	-	2	-	4
Тема 8. Реклама у фармацевтичній галузі.	6		-	2	-	4
Тема 9. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску лікарських засобів.	8	2	-	4	-	2
Тема 10. Організація роботи аптеки з товарними запасами.	6		-	2	-	4
Тема 11. Автоматизація роботи аптеки	6		-	2	-	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	42	6	-	16	-	20

Змістовий модуль 3. Система управління охороною праці у закладах фармації. Безпека праці та виробнича санітарія у закладах фармації. Пожежна безпека в закладах фармації.							
Тема 12. Належна Аптечна Практика: стандарти якості аптечних послуг.	6		-	2	-	4	
Тема 13. Організація виготовлення і контролю якості лікарських засобів, та інших товарів аптечного асортименту.	8	2	-	4	-	2	
Тема 14. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску лікарських засобів.	6		-	2	-	4	
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	20	2	-	8	-	10	
Усього годин	90	10	0	40	0	40	

1.2 Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Змістовий модуль 1. Історичні аспекти розвитку медицини і фармації відстародавнього світу до сьогодення.						
Тема 1. Історія розвитку стародавньої фармації.	9	2	-	2	-	6
Тема 2. Історія фармації в епоху середньовіччя.	10	-	-	-	-	6
Тема 3. Розвиток медицини і фармації в Україні від Стародавньої Русі до кінця ХХ століття.	10	-	-	-	-	6
Тема 4. Фармація на сучасному етапі розвитку охорони здоров'я	10	-	-	-	-	6
Тема 5. Фармацевтична освіта в Україні.	10	-	-	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	49	2		2	-	30
Змістовий модуль 2. Організація фармацевтичного забезпечення населення: організація роботи аптеки, контроль якості лікарських засобів в аптечному закладі.						
Тема 6. Аптека – заклад охорони здоров'я.	9	2	-	2	-	4
Тема 7. Основи організації фармацевтичної інформації.	10	-	-	-	-	6
Тема 8. Реклама у фармацевтичній галузі.	10	-	-	-	-	6
Тема 9. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску лікарських засобів.	10	-	-	-	-	6

Тема 10. Організація роботи аптеки з товарними запасами.	10	-	-	-	-	6
Тема 11. Автоматизація роботи аптеки	10	-	-	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	59	2		2		34
Змістовий модуль 3. Система управління охороною праці у закладах фармації. Безпека праці та виробнича санітарія у закладах фармації. Пожежна безпека в закладах фармації.						
Тема 12. Належна Аптечна Практика: стандарти якості аптечних послуг.	5	-	-	-	-	6
Тема 13. Організація виготовлення і контролю якості лікарських засобів, та інших товарів аптечного асортименту.	5	-	-	-	-	6
Тема 14. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску лікарських засобів.	2	-	-	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	12	-	-	-	-	18
Усього годин	90	4	0	4	0	82

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. *Теми лекційних занять*

5.1.1. *Денна форма*

№	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Лекційне заняття 1. Історія розвитку стародавньої фармації.	2
2	Тема 3. Лекційне заняття 2. Аптека – заклад охорони здоров'я	2
3	Тема 6. Лекційне заняття 3. Основи організації фармацевтичної інформації.	2
4	Тема 9. Лекційне заняття 4. Організація рецептурного та безрецептурного відпуску лікарських засобів.	2
5	Тема 13. Лекційне заняття 5. Організація виготовлення і контролю якості лікарських засобів, та інших товарів аптечного асортименту.	2
	Разом	10

5.1.2. *Заочна форма*

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Лекційне заняття 1. Історія розвитку стародавньої фармації.	2
2.	Тема 6. Лекційне заняття 2. Аптека – заклад охорони здоров'я.	2
	Разом	4

5.2.

Теми семінарських занять
Семінарські заняття не передбачені.

5.3.

Теми практичних занять
5.3.1. Денна форма

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Значення історії фармації як дисципліни. Емблема медицини. Медицина і фармація в рабовласницьких державах Стародавнього Сходу та країнах Стародавніх держав. Життєдіяльність найвидатніших лікарів того часу.	2
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Розвиток алхімії в країнах Сходу. Медицина і фармація її Арабських Халіфатах. Видатні арабські вчені. Основоположник ятрохімії Парацельс	2
3.	Тема 3. Практичне заняття 3. Становлення Київської держави і надання лікарської й медичної допомоги в Київській Русі. Напрями розвитку медицини в Київській Русі. Фармація й медицина України XIV-XVII ст.	2
4.	Тема 3. Практичне заняття 4. Лікарське обслуговування в Україні в першій половині XVIII століття. Відкриття вільних аптек, перспективи розвитку аптечної мережі.	2
5.	Тема 4. Практичне заняття 5. Тенденції розвитку світового фармацевтичного ринку. Охорона здоров'я і фармація в США. Охорона здоров'я і фармація в Германії. Фармація в Австрії. Фармація в Данії.	2
6.	Тема 4. Практичне заняття 6. Фармація у Великобританії. Охорона здоров'я і фармація Австралії. Фармація в Канаді. Фармація в Словенії.	2
7.	Тема 5. Практичне заняття 7. Розвиток фармацевтичної науки на межі XIX-XX століть. Підготовка фармацевтичних кадрів на теренах сучасної України. Історія становлення підготовки фармацевтичних кадрів.	2
8.	Тема 5. Практичне заняття 8. Підготовка фармацевтичних кадрів у незалежній Україні. Національний фармацевтичний університет. Історія, етапи розвитку і напрями діяльності. Фармацевтичний факультет Одеського національного медичного університету.	2
9.	Тема 6. Практичне заняття 9. Загальне ознайомлення з аптекою. Основні завдання і функції аптеки. Організаційна структура аптеки.	2
10.	Тема 6. Практичне заняття 10. Номенклатура посад персоналу аптеки. Склад і призначення аптечних приміщень. Зовнішнє оформлення аптечних установ. Вивчення санітарного стану аптеки	2
11.	Тема 7. Практичне заняття 11. Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації. Характеристика документальних та електронних джерел наукової інформації. Методика пошуку фармацевтичної інформації.	2
12.	Тема 8. Практичне заняття 12. Регулювання рекламної інформації законодавством України. Ефективні методи впливу на вибір відвідувачів аптек.	2

13.	Тема 9. Практичне заняття 13. Завдання та функції відділу безрецептурного відпуску лікарських засобів. Фармацевтична опіка	2
14.	Тема 9. Практичне заняття 14. Рецепт, функції рецепту. Види рецептів. Форми рецептурних бланків; структура, основні реквізити.	2
15.	Тема 10. Практичне заняття 15. Функції відділу запасів в аптеці. Штат відділу запасів. Функції завідуючого відділом запасів. Організація зберігання лікарських засобів	2
16.	Тема 11. Практичне заняття 16. Завдання автоматизації роботи аптеки. Категорії комп'ютерних програм. Основні комп'ютерні програми, що використовуються в роботі аптеки.	2
17.	Тема 12. Практичне заняття 17. Належна аптечна практика: Стандарти якості аптечних послуг	2
18.	Тема 13. Практичне заняття 18. Організація виготовлення екстемпоральних лікарських засобів. Внутрішньоаптечний контроль якості екстемпоральних ліків.	2
19.	Тема 13. Практичне заняття 19. Обов'язки уповноваженої особи, яка проводить вхідний контроль якості ліків.	2
20.	Тема 14. Практичне заняття 20. Дозування, фасування, пакування і оформлення до відпуску лікарських засобів.	2
Разом:		40

5.3.2. Заочна форма

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Значення історії фармації як дисципліни. Емблема медицини. Медицина і фармація в рабовласницьких державах Стародавнього Сходу та країнах Стародавніх держав. Життєдіяльність найвидатніших лікарів того часу.	2
2.	Тема 6. Практичне заняття 2. Загальне ознайомлення з аптекою. Основні завдання і функції аптеки. Організаційна структура аптеки. Вивчення санітарного стану аптеки	2
Разом:		4

5.4.

Теми лабораторних занять
Лабораторні заняття не передбачені.

6.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

6.1 Денна форма

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 1	2
2.	Тема 2. Підготовка до практичного заняття 2	2
3.	Тема 3. Підготовка до практичних занять 3-4	2
4.	Тема 4. Підготовка до практичних занять 5-6	2
5.	Тема 5. Підготовка до практичних занять 7-8	2
6.	Тема 6. Підготовка до практичних занять 9-10	2

7.	Тема 7. Підготовка до практичного заняття 11	4
8.	Тема 8. Підготовка до практичного заняття 12	4
9.	Тема 9. Підготовка до практичних занять 13-14	2
10.	Тема 10. Підготовка до практичного заняття 15	4
11.	Тема 11. Підготовка до практичного заняття 16	4
12.	Тема 12. Підготовка до практичного заняття 17	4
13.	Тема 13. Підготовка до практичних занять 18-19	2
14.	Тема 14. Підготовка до практичного заняття 20	4
	Разом	40

6.2. Заочна форма

№	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1.	Тема 1. Підготовка до практичного заняття 1	6
2.	Тема 2. Самостійне вивчення теми	6
3.	Тема 3. Самостійне вивчення теми	6
4.	Тема 4. Самостійне вивчення теми	6
5.	Тема 5. Самостійне вивчення теми	6
6.	Тема 6. Підготовка до практичного заняття 2	6
7.	Тема 7. Самостійне вивчення теми	6
8.	Тема 8 Самостійне вивчення теми	6
9.	Тема 9. Самостійне вивчення теми	6
10.	Тема 10. Самостійне вивчення теми	6
11.	Тема 11. Самостійне вивчення теми	6
12.	Тема 12. Самостійне вивчення теми	6
13.	Тема 13. Самостійне вивчення теми	6
14.	Тема 14. Самостійне вивчення теми	4
	Разом	82

7. Методи навчання

Лекції: проблемні лекції, лекції-візуалізації, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання, ілюстрація (у т. ч. мультимедійні презентації), демонстрація, презентація результатів власних досліджень.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення ситуаційних задач, кейсів, розв'язання розрахункових задач, відпрацювання навичок проведення внутрішньоаптечного контролю екстемпоральних ЛЗ, тренувальні вправи з оформлення рецептів.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування алгоритмів спілкування з пацієнтами/відвідувачами аптечних закладів.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних/кейс завдань та заповнення документації, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, логічно висловлює й аргументує свої думки з теми заняття
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, добре висловлює й аргументує свої думки з теми заняття
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, висловлює думки з теми заняття з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, не висловлює думки з теми заняття.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо.

При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А»,

«В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів,

набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма з освітньої компоненти
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні/кейс завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з освітньої компоненти
- Навчально-методична література:
 1. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Тексти лекцій з дисципліни «Вступ у фармацію». Одеса: ОНМедУ, 2020. 220 с.
 2. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Вступ у фармацію:практикум. Одеса: ОНМедУ, 2020. 53 с.

11. Питання для підготовки до поточного контролю

1. Значення історії медицини і фармації для становлення фармацевтичного фахівця.
2. Медицина в первісному суспільстві - основні напрямки розвитку (емпіризм, анімізм, теургія).
3. Єгипетська, індійська, китайська, грецька, римська медицина і фармація періоду первісного і рабовласницького суспільства. Основні характеристики.
4. Основні досягнення медицини і фармації середньовіччя.
5. Відкриття перших аптек і медичних шкіл.
6. Функції, роль і значення Аптекарьського наказу.
7. Відкриття вільних аптек, перспективи розвитку аптечної мережі.
8. Підготовка фармацевтичних кадрів в незалежній Україні.
9. Національний фармацевтичний університет України. Історія, етапи розвитку та напрями діяльності.
10. Фармацевтичний факультет Одеського національного медичного університету.
11. Тенденції розвитку світового фармацевтичного ринку.
12. Охорона здоров'я та фармація в різних країнах: США.
13. Охорона здоров'я та фармація в різних країнах: Німеччина.
14. Охорона здоров'я та фармація в різних країнах: Австрія.
15. Охорона здоров'я та фармація в різних країнах: Данія.
16. Охорона здоров'я та фармація в різних країнах: Великобританія.
17. Основні завдання та функції аптеки.
18. Організаційна структура аптеки.
19. Номенклатура посад персоналу аптеки.
20. Склад, призначення, оснащення аптечних приміщень.
21. Зовнішнє оформлення вхідної зони аптечних закладів.
22. Вимоги щодо дотримання санітарного стану аптечних закладів.
23. Роль фармацевта у санітарно-освітньої діяльності серед населення.
24. Фармацевтична інформація як складова науково-технічної інформації.

25. Характеристика документальних та електронних джерел наукової/практичної інформації.
26. Методика пошуку фармацевтичної інформації.
27. Аналітично-синтетична обробка фармацевтичної інформації.
28. Інформаційно-пошукові системи у галузі фармації.
29. Внутрішньоаптечне виготовлення. Вимоги до виготовлення лікарських засобів в умовах аптеки.
30. Завдання і функції рецептурно-виробничого відділу. Штат рецептурно-виробничого відділу.
31. Функції провізора/фармацевта щодо прийому рецептів і відпуску ЛЗ індивідуального виготовлення.
32. Обладнання та оснащення приміщень рецептурно-виробничого відділу.
33. Поняття «тара» і «упаковка». Основні вимоги до таро-пакувальних матеріалів, які застосовуються в аптечних закладах.
34. Рецептурні ЛЗ. Функції рецепта. Види рецептів.
35. Соціальне значення безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів і медичних виробів.
36. Завдання відділу продажів готових лікарських засобів (ГЛЗ). Штат відділу ГЛЗ. Функції завідувача відділом ГЛЗ.
37. Оснащення та обладнання відділу і робочого місця провізора/фармацевта по прийому рецептів і відпуску ГЛЗ.
38. Функції відділу запасів в аптеці. Штат відділу запасів. Функції завідувача відділом запасів.
39. Організація зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту.
40. Обладнання та оснащення приміщень відділу запасів.
41. Поняття про якість лікарських засобів. Організація контролю якості ЛЗ в аптеках.
42. Організація вхідного контролю ЛЗ та товарів аптечного асортименту.
43. Обов'язки уповноваженої особи щодо вхідного контролю якості ліків.
44. Завдання автоматизації роботи аптеки.
45. Категорії комп'ютерних програм у галузі фармації.
46. Належна аптечна практика - визначення і сутність поняття.
47. Основні ролі фармацевта відповідно до Належної аптечної практики.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Тексти лекцій з дисципліни «Вступ у фармацію». Одеса: ОНМедУ, 2020. 220 с.
2. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Вступ у фармацію: практикум. Одеса: ОНМедУ, 2020. 53 с.
3. О. І. Тихонов, Т. Г. Ярних. Аптечна технологія ліків: підруч. для здобувачів вищої освіти вищ. навч. закл - 5-е вид. Вінниця: Нова кн., 2019. 535 с.
4. Котвіцька А.А., Горбаньов В.В., Гавриш Н.Б. та ін. Історія медицини та фармації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 168 с.
5. Основи організації діяльності аптек у питаннях та відповідях: Навчальний посібник/ Під загальною редакцією А.С. Немченко. Х.: НФаУ, 2015. 73 с.

Додаткова:

1. Вимоги до виготовлення нестерильних лікарських засобів в умовах аптек: настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.5 : 2015. МОЗ України; за ред. О.І. Тихонова та Т.Г. Ярних. К.: МОЗ України, 2016. 109 с.
2. Вимоги до виготовлення стерильних лікарських засобів в умовах аптек: настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.6 : 2015. МОЗ України; за ред. О.І. Тихонова та Т.Г. Ярних. – К.:МОЗ України, 2016. 76 с.
3. Гладух Є.В., Сайко І.В., Січкара А.А., Солдатов Д.П. Теоретичні основи фармацевтичної технології: навч. посібник. Х.: НФаУ, 2016. 203 с.
4. Державна фармакопея України. Державне підприємство „Науково-експертний фармакопейний центр”. II -е вид. Х. :РІРЕГ, 2018 р. 556 с.
5. Психологічні аспекти в діяльності фармацевтичних працівників: навчальний посібник / за ред. О.П. Шматенко, Н.В. Гончаренко, М.В. Білоус, І.Ф. Гончаренко, О.В. Голюк. К.: "Видавництво Людмила", 2019. 166 с.
6. Технологія ліків: навч.-метод. посібник для студ. вищих мед., фармац. навч. закладів спец-ті 226 «Фармація». К.: Медицина, 2017. 464 с.

7. Фармацевтична енциклопедія. / Голова ред. ради та автор передмови В.П.Черних. 3-тє вид., переробл. і доповн. К: «Моріон» 2016.- 1952 с.
8. Ярних Т.Г., Тихонов О.І., Гриценко І.С. та ін. Екстемпоральна рецептура (технологія, аналіз, застосування): метод. рекомендації. К., 2016. 370 с.
9. Котвіцька А.А., Кубарева І.В., Суріков О.О. та ін. Основи права та законодавства у фармації: нац. підруч. для здобувачів вищої освіти вищ.навч.закл. / за ред. А.А. Котвіцької. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с.
10. Шматенко О.П., Білоус М.В., Кучмістов В.О., Кучмістова О.Ф. Сучасні можливості використання інформаційних технологій у цивільній та військовій фармації: навч. посібник. К.: Вид-во «Людмила», 2019. 182 с.
11. Драч О. О., Борисенко Н. М. Історія медицини і фармації. Черкаси: Черкаська Медична Академія, 2018. 244 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск чотирнадцятий. / МОЗ України, 2020. – /Інтернет ресурс - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
3. Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
4. Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
5. Щотижневник «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/>.
6. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
7. Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.